

ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ» ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1999 · ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 79 · ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 · Δ/ΝΣΗ: ΔΕΔΩΝΗΣ 7 Τ.Κ. 45221 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Ο Διομήδης ο Πινδίδης, κορυφαίος μάστορας, τεχνίτης, εκφραστής της Καλαρρυτιώτικης αισθητικής επάρκειας του ασημιού και του χρυσού βρέθηκε ("τίς οίδε" στην Ύδρα. "Δεν υπάρχει πόλη της χώρας μας, αλλά και της Ευρώπης που να μη βρεις Καλαρρυτιώτη ευκατάστατο, προκομένο". Είχε τους λόγους του και με κρυφή υπερηφάνεια το 'λεγε και το ξανάλεγε στους δικούς του, δικαιολογημένα.

Καλαρρύτες για το Διομήδη ήταν το σεντούκι της γιαγιάς με τη φουστανέλα του προσπάππου, το σεγκούνι της γιαγιάς και πολλά άλλα συναισθηματικής αξίας αντικείμενα που ήταν φορτωμένο και έλαμπε πολύτιμο σαν αμύθητος θησαυρός.

Καλαρρύτες για τον ξενιτεμένο ήταν η φωτογραφία του πανηγυριού του Δεκαπενταύγουστου με πλήθος κόσμου στο χορό και στο σεργιάνι. Η μητέρα του, τον ορμήνευε. "Βλέπετε αυτό το μυρμήγκι, σκόρπισε όπου γης για βίος και προκοπή". Η απάντηση των παιδιών της προφανής: "Δεν ξαναγύρισαν στο χωριό".

Καλαρρύτες για τον Καλαρρυτιώτη της διασποράς ήταν η κιτρινισμένη φωτογραφία του Αι-Νικόλα. Το κάδρο στην πρώτη θέση του σαλονιού αποτελεί σύμβολο της περιώνυμης κωμοπόλεως των Καλαρρυτών.

Καλαρρύτες για τον απόδημο χωριανό μας ήταν οι ατέλειωτες ιστορίες της γιαγιάς τις απέραντες νύχτες του χειμώνα, και το συρτάρι με γραφές από εφημερίδες και περιοδικά που γράφανε για το κεφαλοχώρι της Πίνδου.

Κυρίως Καλαρρύτες ήταν καημός, λαχτάρα, αγιάτρευτη νοσταλγία, "νόστιμον ήμαρ", δηλαδή ημέρα επιστροφής στη γενέθλια γη, στο πατρικό σπίτι, στον τόπο μας και στους ανθρώπους μας.

Τα έφερε ο Θεός δεξιά και το όνειρο έγινε πραγματικότητα.

Ο Καλαρρυτιώτης της ξενιτιάς, δίνει συχνά την εντύπωση ότι μεγιστοποιεί τα ελάχιστα, τα μηδαμινά, τα ουτιδανά και ξοδεύει ατέλειωτα αποθέματα ψυχικής, συναισθηματικής και πνευματικής ενέργειας. Αμ δε, κατά βάθος, ο γνήσιος πατριωτισμός δεν είναι ευτέλεια, αλλ' ευπρέπεια, ανθρωπιά, ψυχική αρχοντιά, βάθρο

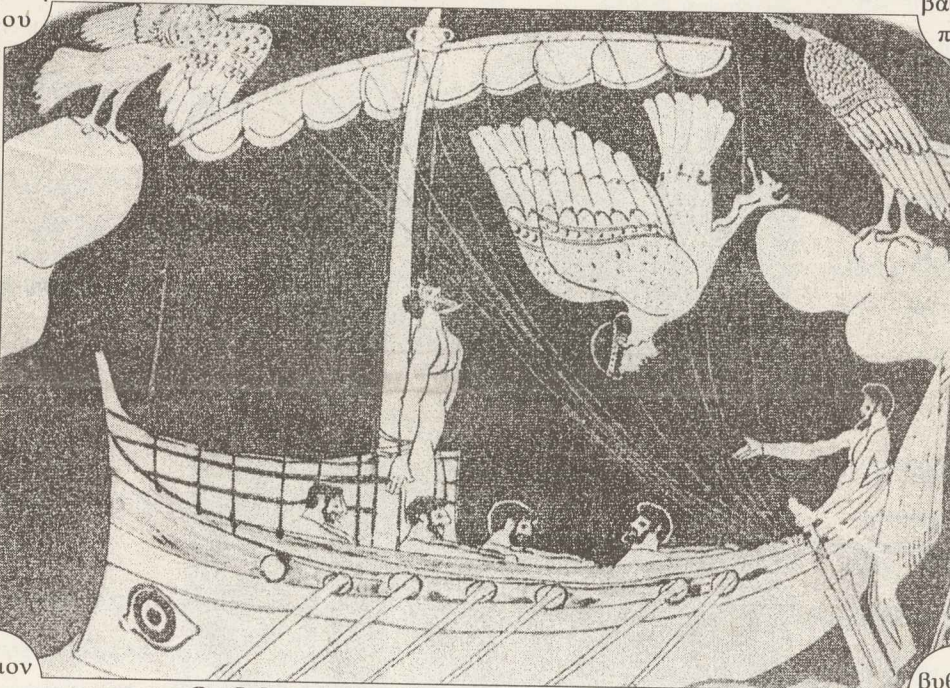
"Νόστιμον ήμαρ"

Γράφει ο ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

τ. Λυκειάρχης

επιβίωσης.

Έτσι ο Διομήδης ξημέρωσε στα πάτρια εδάφη. Στο πρωταντίκρυσμα του Αι-Νικόλα πριν απ' τη γέφυρα του ποταμού, κάτω απ' το χωριό, ξέσπασε σε δάκρυα χαράς. Έκανε το σταυρό του και είπε μέσα του σιωπηλά: "Δοξασμένος να 'σαι, Θεέ μου, που με αξίωσες να ανέβω στο χωριό μου".

Ο Οδυσσεύς δεμένος στο κατάρτι

Η φαιμενολογία του βίου υπομνηματίζεται με υποδειγματική ενάργεια και άνεση από φυσικές και αβίαστες, πάντοτε γνήσιες, συμπεριφορές.

Η ομορφιά και το μεγαλείο της φύσης ασύλληπτη και συγκλονιστική. Η Οροσειρά της Πίνδου με τους γκριζογάλανους βράχους της, ακλόνητους, βλοσυρούς στα αγκάλια του παιχνιδιάρη ήλιου. Η Πουλιάνα με τον Αι-Γιώργη, οι νύφες της Πουλιάνας, οι Αγιοι Απόστολοι, ο Αι-Χριστόφορος, ο Αι-Θανάσης, το

Σελίστι, η Παναγία με τη γοητευτική, αλλά κουραστική ανηφόρα, ήταν μια ουσιαστική ομορφιά που πληρωνε με το παραπάνω την κόπωση.

Επί τέλους στο χωριό. Η εκκλησία του Αγίου Νικολάου στην ανατολική συνοικία του χωριού, επιβλητική, υποβλητική, πραγματικότητα μεγαλείου της Πίστης στην Ορθοδοξία των προγόνων των Καλαρρυτιωτών. Σκορπά στον επισκέπτη δικαιολογημένη συγκίνηση και ευφροσύνη.

Προχωρώντας για την πλατεία, κοντά στη βρύση του Φύτρου, στο σπίτι του Δημάρχου Μπισδούνη, έτσι του είπε ένας ντόπιος χωριανός που ήξερε πολλά πράγματα για το χωριό. Ο Διομήδης κοντοστάθηκε, χάιδεψε με τις κουρασμένες απ' τη βιοπάλη παλάμες του τον τοίχο του σπιτιού. Ένωσε μια πρωτόγνωρη βαθιά συγκίνηση. Η αφή της καλοδουλεμένης πέτρας, έδινε μια μυστηριώδη αίσθηση, η οποία τον συνεπήρε, τον γοήτευσε.

Επεξεργάστηκε την εξωτερική όψη του σπιτιού με το μάτι και την καρδιά. Πόση δεξιοτέτα δομική δεν μαρτυρούσε. Εστίαζε ακόμη την ανθρωπιά, στάση που ταιριάζει σε αληθινά καλλιεργημένο ψυχικά και πνευματικά άνθρωπο. "Εδώ είναι το μυστικό", είπε μέσα του. Εδώ είναι ο μίτος της Αριάδνης, που μας βγάζει από το σκοτάδι της άγνοιας.

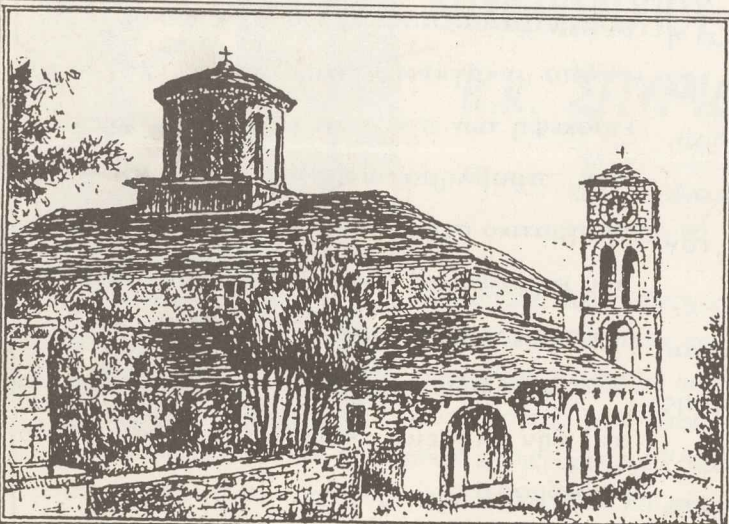
Η παρέα νόμισε ότι κουράστηκε. Κάποιος ακούστηκε να λέει. Κοντεύουμε, φτάσαμε στην πλατεία. Ήθελε να δώσει λίγο κουράγιο στον αποσταμένο Διομήδη και τους δικούς του.

Ο μόνος που κατάλαβε τον ψυχικό χαλασμό του ήταν ένα παιδάκι, που αμίλητο ανάμεσα σε γνωστούς και αγνώστους, χάζευε. Ήταν η ελπίδα σε ζωντανό σχήμα. Ο Διομήδης σκεφτόταν, βυθίστηκε σε σκέψεις. Ποιά θα ήταν τάχα η εικόνα της ξακουστής κωμοπόλεως των

Καλαρρυτών τα χρόνια της ακμής, το ένδοξο, το μοναδικό μεγαλείο τους.

Την απάντηση την έδωσε η ίδια η οικοδομή. Στη σχισμή μιας πέτρας λικνιζόταν ένα αγριολούλουδο στην ορεινή αύρα. Πανέμορφο σε χρώματα, αδιανόητο σε μοσχοβολία. Η απάντηση πειστική, τεκμηριωμένη, αυθεντική: Οι Καλαρρύτες του παλιού καλού καιρού ήταν: μοσχοβολισμένο λουλούδι.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ
Ομ. Οδυσσ. Α9 και 168 Επίσης Γ. 233 κ.λ.π.

Ιωάννου του Χρυσοστόμου. Οι τρεις φωστήρες της τρισηλίου Θεότητας. Ημέρα των Γραμμάτων. Ημέρα ψυχικής και πνευματικής ανάτασης. Ημέρα αυτοσυνειδήσης. Αυτή την ημέρα διαλέξαμε για να ρωτήσουμε τους συμπατριώτες Καλαρρυτιώτες και τους αγαπητούς φίλους των Καλαρρυτών: Γνωρίζετε το Δέντρο των Καλαρρυτών; Τσως ρωτηθεί: Εσείς το γνωρίζετε; Απαντούμε: όχι. Ψάχνουμε με καημό να βρούμε το ιστορικό και πολιτιστικό Δέντρο των Καλαρρυτών. Βρισκόμαστε στο μέσο της προσπάθειας. Η ιστορία που χάνεται στην αχλή του χθες, γράφτηκε με αίμα, με θυσίες, με αγώνες, με ηρωισμό, άνθισε και κάρπισε. Οι πτυχές της, από την εποχή του μύθου, τον καιρό της Ιστορίας μέχρι τις ημέρες

ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Ιωάννινα, 30 Ιανουαρίου 1999

Αγαπητέ συμπατριώτη,

30 Ιανουαρίου, ημέρα των Τριών Ιεραρχών, Βασιλείου του Μεγάλου, Γρηγορίου του Θεολόγου και

μας, ζωντανεύουν την ψυχή μας, την ανθρωπιά μας.

Τα "ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ" συγκροτούν ένα ξέφωτο συνάντησης για υπεύθυνη έρευνα και χειραγώγηση. Κλείσαμε, με τη βοήθεια του Θεού, ζωή δεκαεσσάρων χρόνων. Τι καταφέραμε; Απλά: βάλουμε το νερό στο αυλάκι, κατά την εύστοχη ρήση του πολυβασανισμένου λαού μας. Για να φτάσει στον προορισμό του θέλει κόπο, μόχθο και συνεπή αγώνα.

Δεν είμαστε μόνοι, είμαστε όλοι, εσείς και εμείς. Η οικονομική σας βοήθεια μέχρι σήμερα ήταν όντως συγκινητική. Σας ευχαριστούμε. Σήμερα ο δίσκος περιφέρεται: Ο π. προαιρείσθε. Περιμένουμε την οικονομική σας ενίσχυση.

Αν ζητούσαμε από κάποιον ειδήμονα να μας περιγράψει την διαδικασία της Ιστορικής και Πολιτιστικής αναγέννησης ενός φημισμένου τόπου, όπως οι Καλαρρύτες, θα μας έλεγε δύο λέξεις: ψυχή και αγώνα. Η πορεία απ' αυτού ξεκινά και αυτού καταλήγει, δηλαδή στην αυτογνωσία.

Με την Ορθοδοξία και τον Ελληνισμό πανοπλία συνεχίζουμε. Με πίστη και αγώνα θα βρούμε το δέντρο των Καλαρρυτών. Ευχαριστούμε.

Με αγάπη

"ΤΑ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ"

ΕΟΡΤΙΑ

Γράφει ο **ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ**
Τ. Λυκειάρχης

Η ευκλής πόλη των Ιωαννίνων και σύμπας ο Ελληνισμός, όπου γης, και ο ελεύθερος κόσμος, εορτάζουμε την απελευθέρωσή μας από τους Μογγόλους Ασιάτες, τους αμετανόητους υβριστές των διαχρονικών ηθικών αξιών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, Τούρκους. Ο ελληνικός στρατός απελευθέρωσε τα Ιωάννινα από βάρβαρη δουλεία αιώνων στις 21 Φεβρουαρίου 1913.

Η απολίτιστη ζωή ενός άξεστου λαού, των Τούρκων, δεν είχε και δεν έχει τίποτε κοινό με το βίο των ελευθέρων ανθρώπων. Ίσως αυτή η τεκμηριωμένη θέση να αποτελεί καθοριστική προϋπόθεση για να γίνει κανείς ελεύθερος. Αλλωστε ο ελεύθερος βίος, όπως κάθε ανθρώπινη κατάκτηση, μετά τη δημιουργία του λειτουργεί ως ανθύπαρκτη προϋπόθεση ποιοτικής ζωής και ευπρέπειας.

Ο πολύπαθος τόπος μας, η Ελλάς: των Θερμοπυλών, των Ακριτών του Βυζαντίου, των Αρματολών και Κλεφτών του 1821, των αγωνιστών του 1912-1913 και του 1940 είναι πρωτοπόρος μ' ένα ιδιαίτερο νόημα ανθρωπιάς και δημιουργίας πανανθρώπινης αναγνώρισης.

Ο όρος ελευθερία και λευτεριά [αρχ. ελευθερία < ελεύθερος (αυτεξούσιος, ανεξάρτητος, αδέσμευτος)] σημαίνει ανεξαρτησία από κάθε βίαιη επιδραση. Ειδικώς σηματοδοτεί την εθνική ή πολιτική ανεξαρτησία, αυτοτέλεια.

Τα θυμίζουμε αυτά ημέρα χρέους, μνήμης, τιμής και χαράς για να πάρει ουσιαστικό νόημα η δικαιολογημένη ευφροσύνη μας. Η αφυπνισμένη συνείδηση δεν είναι ο φωτογράφος της ζωής, αλλά ο πλάστης της.

Η αρχαίγονος Ήπειρος είναι η κορυφαία του χορού στην τραγωδία των περιπετειών του Έθνους. Εστιάζει την πιο απλοχέρα περιοχή της χώρας μας. Η ανοιχτοχέρα Ήπειρος πρόσφερε με το παραπάνω και προσφέρει γενναϊόδωρα στο Γένος. Η φιλογένεια των Ηπειρωτών είναι παροιμιώδης.

Τί έδωσε η Ήπειρος στο Πανελλήνιο; Το όνομα της χώρας: Ελλάς! Ο Αριστοτέλης, στηριζόμενος σε αρχαιότερη παράδοση, υποστήριξε ότι Ελλάς ήταν αρχικώς το όνομα περιοχής κοντά στη Δωδώνη. Το όνομα ήδη από τον Ηρόδοτο άρχισε να αποκτά ευρύτερο σημασιολογικό περιεχόμενο, δηλώνοντας όλες

τις περιοχές που κατοικήθηκαν από Έλληνες, δηλαδή τόσο στην ηπειρωτική Ελλάδα, όσο και στην Ιωνία (Μικρά Ασία).

Η Ήπειρος είναι ο ιστορικός χώρος, όπου κατά την αρχαιότητα αναπτύχθηκαν πόλεις και ιερά, όπως η Δωδώνη, η Αμβρακία, η Νικόπολις, το Βουθρωτό, η Αντιγόνη, η Φοινίκη κ.α.

Τα Ιωάννινα εμφανίζονται στην Ιστορία τον 6ο αιώνα μ.Χ. Η πόλη ιδρύθηκε από τον Ιουστινιανό και κατοικήθηκε από τους κατοίκους της αρχαίας πόλης Ευροίας.

Το 1204 μ.Χ. ο Μιχαήλ Α' Άγγελος Κομνηνός προσάρτησε την πόλη στο Δεσποτάτο της

Ηπείρου. Το 1431 μ.Χ. πολιορκήθηκαν από τους Τούρκους, στους οποίους παραδόθηκαν.

Από τον 17ο αιώνα τα Ιωάννινα παρουσίασαν οικονομική άνθηση. Ακμάζει η βιοτεχνία (τσαρουχοποιία, χρυσοχοΐα με κοιτίδα το κεφαλοχώρι της Πίνδου, Καλαρρύτες, βυρσοδεψία, γουναροποιία κ.α.). Από το 1788-1822 διοικήθηκαν από τον τύραννο της Ηπείρου Αλή Πασά.

Η πνευματική παράδοση της πόλης είναι λαμπρή. Το 1206 ιδρύθηκαν στο νησί της λίμνης δύο σχολές. Τον 18ο αιώνα οι σχολές των Ιωαννίνων είναι πραγματικά κέντρα Παιδείας, μόρφωσης, δηλαδή πνευματικής και ιδιαίτερα ηθικής καλλιέργειας. Σ' αυτές δίδαξαν άνδρες λόγιοι: ο Ευγένιος Βούλγαρης, ο Μεθόδιος Ανθρακίτης, ο Αθανάσιος Ψαλίδας κ.α.

Η λαϊκή μούσα εξυμνεί τα Ιωάννινα αυτής

της εποχής με το δίστιχο:

"Γιάννινα, πρώτα στ' άρματα,
 στα γρόσια και τα Γράμματα".

Ο στρατός μας μπήκε ελευθερωτής στην πόλη των Θρύλων στις 21 Φεβρουαρίου 1913.

Οι Ξενιτεμένοι Ηπειρώτες, πάμφτωχοι, με όπλα: την ευχή της Μάνας, την πίστη στο Θεό, την εργατικότητα και την τιμιότητα εκ του μηδενός έκαναν βίος, προκοπές, περιουσίες. Από τους Ηπειρώτες της διασποράς αναθάλπει η χορεία των Μεγάλων ευεργετών του Έθνους και της Πατρίδος: Αφοι Ζωσιμάδες, Ζώης Καπλάνης, Ευάγγελος Ζάππας, Αβέρωφ Τσιτσάς, Στουρνάρας κ.α.

Ο Ηπειρώτης, γνήσιος πατριώτης δεν μόχθησε για το "εγώ", αλλά για τον πλησίον, την Πατρίδα. Η συνείδησή του είναι πανελλήνια, αναφέρεται σ' όλους τους Έλληνες και σ' όλη την Ελλάδα.

Σήμερα τα Γιάννινα προκόβουν με το Πανεπιστήμιό τους, την Ορθοδοξία των Ηπειρωτών και την εν γένει ανάπτυξη του εμπορίου. Παρά ταύτα δεν έχει ακόμη πλησιάσει το επίπεδο της μέσης αναπτύξεως των άλλων διαμερισμάτων της χώρας. Η περιοχή μας παραμένει απαράδεκτα: φτωχή! Γιατί; Το αμελικτο ερώτημα. Οι αρμόδιοι ας απαντήσουν.

Πανηγυρίζουμε σήμερα οι Γιαννιώτες, οι Ηπειρώτες, οι Πανελλήνες και οι φίλοι της Ελλάδος τα ελευθέρια της θρυλικής μας πόλης της ενάνδρου Ηπείρου. Κοντά στη χαρά κυλά το δάκρυ, μας πνίγει το παράπονο, μας πικραίνει ο παραγκωνισμός από την Πολιτεία!

Το ενδιαφέρον στον καιρό μας έγινε μαϊμού, ψέμα, λόγια, κοροϊδία, εμπαιγμός. Ατέρμονες συζητήσεις σε ξύλινη γλώσσα, άλλο νοσηρό σύνδρομο του καιρού μας, συγχέουν τα πράγματα και απομακρύνουν τις λύσεις.

Μια ινκόγκνιτο, απολύτως ινκόγκνιτο, επίσκεψη των πράγματι ειδημόνων στον τόπο των προβλημάτων, θα ξεσκέπαζε το πραγματικό σχήμα των ποικιλώνυμων αναγκών που κυριολεκτικά ερήμωσαν την ενδοχώρα, τον τόπο μας, την συνέχειά μας.

Τί λέμε τώρα, μέρα που είναι; Λεπτομέρεια απ' την αλήθεια για να μη ξεχάσουμε που βρισκόμαστε!

Ο Ηπειρώτης είναι πατριώτης, συμβολικός τύπος Έλληνα, άνθρωπος του χρέους. Είναι ο μαχητής του Μπιζανίου και ο σύγχρονος δουλευτής στον τομέα του.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΕΥΧΕΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΜΑΣ **κ.κ. Βαρδοβομαίου**

Τω Εντιμοτάτω
 κυρίω Ιωάννη Γ. Θεοχάρει
 τ. Λυκειάρχη
 Δωδώνης 21
 452 21 Ιωάννινα
 GREECE

Ο σαρκή νηπιάσας πασαιώνιος Λόγος
 του Θεού ειθε να συμπορεύεται μεθ' υμών
 εφετόν και καταθύμιον.

Ο Κωνσταντινουπόλεως
 Διάπρος προς Θεού Ευχέτης

Χριστούγεννα 1998

ΕΥΧΕΣ ΤΟΥ πρ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ **κ.κ. Ιακώβου**

Κύριον
 Ιωάννην Γ. Θεοχάρην
 Δωδώνης 21
 452 21 Ιωάννινα
 Greece

Με το χαρούμενο και ελπιδοφόρο μήνυμα του Αγγέλου: "Ιδού ευαγγελίζομαι υμίν χαράν μεγάλην", χαιρετίζω τη Γιορτή των Χριστουγέννων σας.

Εύχομαι να τη ζήσετε σαν την πιο μεγάλη Ημέρα της ζωής σας και να αισθανθήτε πως μια καινούρια ανατολή χρυσώνει τον ορίζοντά σας. Ανατολή καινούργιων ελπίδων και ευφροσύνης χριστιανικής βίωσης.

Με ευχές, που ηχούν τον απόχον
 της αγγελικής δοξολογίας

Χριστούγεννα 1998

ΕΥΧΕΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ **κ.κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ**

Τω Εντιμοτάτω
 κυρίω Ιωάννη Γ. Θεοχάρει
 εις Ιωάννινα

Εντιμότατε, κύριε Θεοχάρη,
 Αφορμή πολλής χαράς και
 συγκινήσεως υπήρξαν αι επί τη
 επιστολή του νέου έτους απευθυνθείσαι

ημίν πρόφρονες ευχαί και προσρήσεις της υμετέρας προσφιούς ημίν εντιμότητος, εφ' αις και εκφράζομεν τας θερμότερας και ειλικρινεστέρας των ευχαριστιών ημών.

Από μέσης καρδίας ανευχόμενοι τη υμετέρα εντιμότητι υγιεινόν, καρποφόρον και κατά πάντα ευλογημένον τον άρτι ανατειλόντα νέον ενιαυτόν, διατελούμεν,

εν τη Νέα Υόρκη τη 2α Φεβρουαρίου 1999,

μετά πολλής εν Κω αγάπης,
 Ο Αμερικής Σπυρίδων

ΕΥΧΕΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ **κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

Προς

Τον Αξιότιμον

κ. Ιωάννην Γ. Θεοχάρην

Δωδώνης 21

452 21 Ιωάννινα

Ζούμε μια μεταβατική εποχή, καθώς πλησιάζουμε στο έτος σταθμό 2.000 μ.Χ. Ο κόσμος "ψάχνεται". Αναζητεί ένα νέο όραμα ζωής! Καινούργιους στόχους!

Οι "ριζοσπαστικές" ιδέες στέρεψαν. Τα συνθήματα δεν συγκινούν.

Οι μοναχικοί δρόμοι κατακτούν συνεχώς έδαφος...

Τελικά θα έχουμε σύγκρουση πολιτισμών ή το τέλος της Ιστορίας;

Η μετα-νεωτερικότητα και η παγκοσμιοποίηση φιλοδοξούν τώρα να αντιμετωπίσουν τη θύελλα. Με ύποπτες θεωρητικές βάσεις!

Καινούργιες ουτοπίες κοινωνικού μετασχηματισμού ή συγκρατημένες ελπίδες ανάκαμψης;

Οι Χριστιανοί τι κάνουμε;

Οφείλουμε με επίγνωση και υπευθυνότητα να δούμε κατάματα την αλήθεια.

Όχι στην κοινωνία της πληροφορίας, αλλή στην κοινωνία των Ανθρώπων.

Όχι στην απαισιοδοξία της μεταμοντέρνας εσχατολογίας.

Ναι, στην επιβίωση της Ανθρωπιάς. Στην ευτυχία του Ανθρώπου.

Ο σαρκωθείς Σωτήρας Χριστός έδωσε ένα νέο νόημα στις λέξεις "Φίλος" και "Αδελφός". Συνθέτουν το αιώνιο όραμα ζωής.

Ως φίλοι και αδελφοί του Χριστού δικαιούμεθα να ελπίζουμε, να ζήσουμε!

Σας εύχομαι να

βρείτε στην ουσία

των λέξεων αυτών,

ό,τι επείγοντως

ζητεί η ψυχή σας.

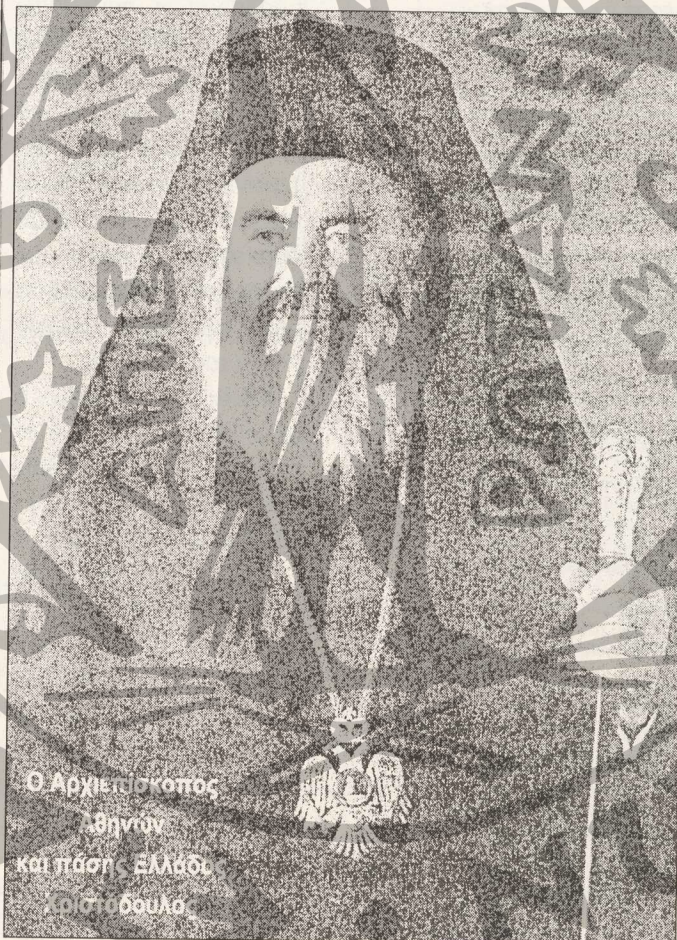
ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

-ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ

ΤΟ 1999

Ο Αθηνών

Χριστόδουλος

ΠΟΙΗΣΗ

ΚΡΙΤΩΝΑ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΗ

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

Μέρες πικρές
σαν την αρρώστια και το θάνατο
έξω απ’ το σκαλοπάτι μας
ονειρεύονται τα φως.
Έχουν τη θάλασσα στο στήθος
και τον αγέρα και την ομίχλη
κι όταν μιλούν
ο κόσμος ξεθεμελιώνεται,
χάνεται
μέσα στα πέλαγα
της οδύνης.
Χωρίς φωτιά και νερό
αποικιμώνται τα σούρουπα
κι ως το πρωί ξεπορτίζουμε,
σκοινοτάφους πάνω στην κούρασή τους.
Μνήμες νεκρές!
Μέρες πικρές!
Φαγώθηκε το πρόσωπό τους
από μιάν ανόσθητη
φλόγα θανάτου.

II

Εμείς,
ταξιδιώτες
με τη μνήμη κατάφορτη,
φεύγουμε
για ποιός ξέρι που,
για ποιά ανεξερεύνητη
Ατλαντίδα.

III

Θάλασσα,
μέ τα μάτια σπιηλές
που κατοικούν νυχτερίδες,
απ’ τους βυθούς σου κινάνε
γιοργόνες απελπισμένες,
μες ακολουθούν με τα ερωτήματά τους
για τους Μεγαλέξανδρους,
μην είδαμε, μην ακούσαμε,
μην ανταμώσαμε σε τούτο
το απελπισμένο ταξίδι.
Λυτοπλέζουδες αγριεμένες
ταξιδεύουν στο πλάι μας
δίχως χαμόγελο
χτυπώντας το στήθος τους
σαν τις μανιάτισσες μοιρολογίστρες
πηγαίνοντας προς το φως
να λουστούν και να ξεθαρέσουν.
Από σένα κινάνε, ω θάλασσα,
για την ακρογαλιά της αιωνιότητας
γιατί ο χτύπος της καρδιάς σου
μόνο στα κάτασπρα τ’ ακρογιάλια της
ημερεύει.

IV

Ταξιδεύοντας
απλώνουμε την καρδιά μας στον ήλιο
να ξαναπαίξει μια μουσική
ειπωμένη από χείλη αγγέλων,
που κείτονται στους τάφους
των κάμικων των ελληνικών,
σωτηριών.
μ’ ένα καρφί στο μέτωπο,
ξεχασμένοι στην απέραντη νύχτα.

V

Άσπρα σπιτάκια
μοναχικά κι απελπισμένα
περιμένουν τα βράδια τους ανέμους
που φέρνουν στη γάλη τους
τους απόδημους γλάρους.
Τούτα τα άσπρα πουλιά που αλάτισε
την αντοχή τους ο πόνος μας
έκαναν τώρα τη θάλασσα δρόμο μας
και το ταξίδι σκοπό μας.

VI

Πού πηγαίνουμε,
που μας πηγαίνει ο αιώρας,
γεμάτος σύννεφα ουρανό,
θαλάσσα;
Γι’ αυτούς ο θάνατος μας διαδέχεται.
Πνέσματα στοβισμένα
χωρίς όνομα, χωρίς πατρίδα
πού πηγαίνουμε
έτσι καταδιωγμένοι
ας ξέραμε,
πιο θλιμμένο από μας,
αγαλλυνέτο κίημα!

VII

Δεν έχει ύπνο,
δεν έχει τόνους,
δεν έχει ενοχή.
Το πλήρωμα είμαστε οι αθάοι.
Μας διώχνουν από τα χώματα των πατέρων
αυτοί που φουσκάνε εκεί
και ποτέ δε θα γίνουν δέντρα σπαρφόρα.

VIII

Είναι το πλοίο μας
της μελαγχολίας και του ονείρου.
Στην κουραστή
μας κοιμούνται ο αγέρας
κι από τον ουρανό
το νυχτερινό φως των άστρων
χαμογελεί στην αγωνία μας.
Δεν τη φοβόμαστε τη θάλασσα
την καταγίδα
ή την οργή των Θεών,
συνηθισμένα στα ναυάγια
τόσα χρόνια σε θάλασσες από πάθη.
Την καταγίδα που σαρώνει
τοπία της καρδιάς
νύχτα και μέρα φοβόμαστε
κι από τούτη τη χώρα
φεύγουμε πανκρεβητή
για την ΟΧΥΛΗ.
Εκεί σ’ ένα βράχο να ξεκουραστούμε
τις υπόλοιπες μέρες μας,
να ονειρευτούμε τα περασμένα.
Οχύλη! Το τέρμα της αγωνίας μας,
άρα θ’ αποβιβάζουμε πάνω σου
την οδύνη.

IX

Όλες τις νύχτες
στο κατάστρωμα ξαγρυπνούμε
κουβεντάζοντας τις μικρές λεπτομέρειες
της αποδύμιας.
Η σελήνη
ακουμπισμένη στο κατάρτι
μας σκεπάζει με το ασπμμένο της πάθος.
Πάνω μας
περιφέρεται ο άνεμος
κι όπως μας χαιρετούνε τ’ αστέρια
όνειρα παίρνουν του νου μας

συνέχεια στη σελ. 5

Στον τόπο μας με

Η σχέση μας με την Κοινότητα

Μας ρωτούν,
ελάχιστοι: Ποια
είναι η σχέση της εφημερίδας
“ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ” με την
κοινότητα; Η ερώτηση είναι
έμμεση, ίσως διατάζουν να
ρωτήσουν ευθέως: Ποιά είναι η
σχέση της εφημερίδας με τον
Πρόεδρο της Κοινότητας;
Απαντούμε:
Τα “Καλαρρυτιώτικα Νέα”
υπηρετούν για δεύτερη δεκαετία
το μεγάλο ιστορικό και
πολιτιστικό χωριό μας:
ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ. Για όποιον
διαβάζει τις σελίδες μας, δεν
υπάρχουν απορίες και
ερωτήματα. Οι αναγνώστες μας
δεν έχουν ενδοιασμούς. Η θέση
μας είναι λαγερή, διαγής,
καθαρή: Βοήθεια στο χωριό
ανδιoteλής, φιλοκερής, που

δεν αποβλέπει σε ατομικό
συμφέρον στο κεφαλοχώρι μας,
αλλά στο καλό όλων μας. Ο
Πρόεδρος, κ. Νίκος Γκατζόγιας,
έχει καθήκον να είναι φίλος όλων
μας και ασφαλώς το ξέρει αυτό.
Οι δραστηριότητες της
εφημερίδας δεν κάνουν
επικαλύψεις, δεν μπαίνουν στο
χώρο των αρμοδιοτήτων του.
Αλλά με πατριωτική,
πραγματική αδελφική διάθεση,
όχι κούφια λόγια, αλλά πράξεις,
συμπεριφορές, ενέργειες θα
ενημερώνουμε τα συμφέροντα
των Καλαρρυτιών, θα
εντοπίζουμε παραλείψεις, θα
δείχνουμε σφάλματα. Όχι για να
κατηγορήσουμε, να επικρίνουμε,
να ψέξουμε. Για όνομα του
Θεού, αλλά για να βοηθήσουμε
να θεραπευτούν οι κάποιες
αναπόφευκτες πολλές φορές
αβλεψίες. Κε Πρόεδρε, μαζί όλοι
οι χωριανοί θα δουλέψουμε για
το αρχοντοχώρι της Πίνδου μας,
Καλαρρύτες.

Ο ιστορικός ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ με φόντο
τη χιονισμένη ΠΙΖΑ (2013 μ.)

Λογική του: Κάποιος άλλος

Θα λύσει το πρόβλημά μας!

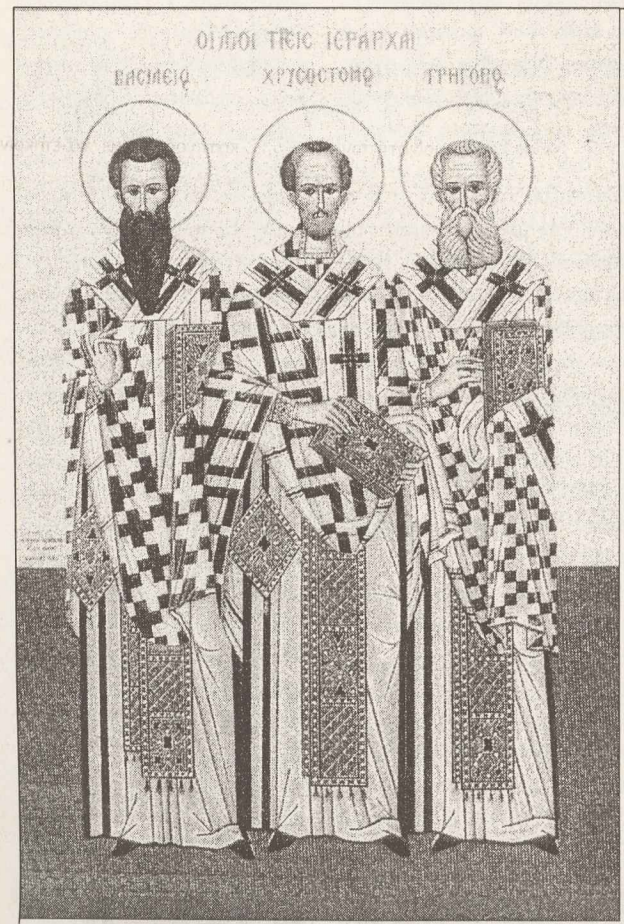
Η λέξη πρόβλημα
είναι τόσο παλιά,
όσο και το
ανθρώπινο γένος. Το
ουσιαστικό πρόβλημα (lοgη,
πρόβλημα < προβάλλω
(=βάζω μπροστά, απλώνω)
ή ρίχνω προς τα εμπρός!)
σημαίνει ακόμη ζητήμα
προβαλλόμενο για λύση.
Σημαίνει ακόμη κάθε ζήτημα
που η λύση του παρουσιάζει
επιπλοή, έλλειψη
ε ν δ ι α φ έ ρ ο ν τ ο ς ,
αμερικανισιά, αφροντισιά!
Σαφώς η θέση είναι
παθολογική.
Κανένας δεν μπορεί να
λύσει το πρόβλημα που
είναι δικό μας. Σαφώς να
βοηθήσει, αλλά εμείς οι
ίδιοι θα ιδρώσουμε για να
καθάρουμε το καλό μας.
Μη ξεχνάμε, οι αρχαίοι
μας πρόγονοι έλεγαν: “Συν
Αθνή και χείρα κίνει”,
δηλαδή με τη βοήθεια του
Θεού κατάβαλε και συ
οριζείται στον παθντικό
ρόλο ενός θεάτη που
κρίνεται να μορφωθεί μια
όποια γνώμη, αληθινή ή
όχι, για όσα συμβαίνουν

γύρω του. Αντιθέτως,
αυτός ο ίδιος είναι ένας
παράγοντες που παρ-
εμβαίνουν δυναμικά,
δραστικά για την επίλυση
των προβλημάτων.
Μια άρρωστη σχέση είναι
η λογική του: κάποιος
άλλος θα λύσει το
πρόβλημα! Πρόκειται για
αδιαφορία, έλλειψη
ε ν δ ι α φ έ ρ ο ν τ ο ς ,
αμερικανισιά, αφροντισιά!
Σαφώς η θέση είναι
παθολογική.
Κανένας δεν μπορεί να
λύσει το πρόβλημα που
είναι δικό μας. Σαφώς να
βοηθήσει, αλλά εμείς οι
ίδιοι θα ιδρώσουμε για να
καθάρουμε το καλό μας.
Μη ξεχνάμε, οι αρχαίοι
μας πρόγονοι έλεγαν: “Συν
Αθνή και χείρα κίνει”,
δηλαδή με τη βοήθεια του
Θεού κατάβαλε και συ
οριζείται στον παθντικό
ρόλο ενός θεάτη που
κρίνεται να μορφωθεί μια
όποια γνώμη, αληθινή ή
όχι, για όσα συμβαίνουν

Τα μεγάλα: αχ!

Το επιφώνημα “αχ”
(από τον ήχο του
στεναγμού) είναι
εκφραστικό διαφόρων
συναίσθητων (αυ-
τοσυναισθημάτων), λυπής,
πόνου). Ο πολυπαθός και
πολυβασανισμένος λαός
τους.
Οι νοήμονες, οι ικανοί,
οι ευφυείς προσεγγίζουν
τα θέματα τους καλά. Εάν
δεν τα καταφέρουν, ζητούν
γνώση από ικανούς που
όντως έχουν, τους ειδή-
μονες. Μετά καταστρώνουν
σχέδια, παραστάσεις του
αντικειμένου σε γενικές
γραμμές, μεθόδους, δου-
λειά σκληρή για επίτευξη
του σκοπού.
Αυτά λέγονται για
προβληματισμό όλων μας,
διότι μω τη βοήθεια του
Θεού το χωριό μας έχει
γίνει ένα μεγάλο
εργοτάξιο ιδιωτικών πρ-
τοβουλιών. Αυτό όλοι
βλέπουν εκτός από την
Πολιτεία!
Τα μεγάλα “αχ!” δεν

τους ανδρώπους μας

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΚΡΑΡΧΕΣ

Ζούμε σε μια εποχή δυσχερή, εποχή καταναλωτικής
κραιφούς και πνευματικής ατονίας. Επομένως, οι τρεις Ιεράρχες
έχουν τόση επικαιρότητα στις ημέρες μας όσο ποτέ άλλοτε.

Η δυσκολία είναι να εμψυχυνθεί κανένας στο έργο τους και να
αντλήσει απ’ αυτό ό,τι χρειάζεται. Προϋποθέσεις για το θεάρεστο
έργο του ανθρώπου του καιρού μας στην οικιακή φροντίδα του
είναι:

α) Τα θεία, έστω ένα χρήσιμο ανολόγιο του έργου τους.
β) Οι γνώσεις μας, τα προσόντα μας, οι δυνατότητές μας να
προκηρύσουμε στην ουσιαστική προσέγγισή τους και
γ) Η θεία, η δέλση, ο καμπος, η ζέση.

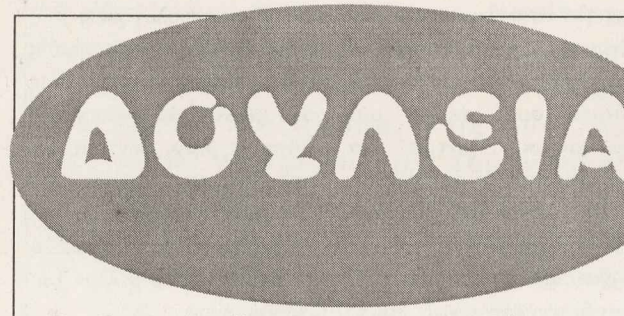
Προς το παρόν ας ψάλλουμε:

“Χαίροις, Ιεραρχών, η Τριάς, της Εκκλησίας τα μεγάλα
προπύργια, οι στύλοι της ευσεβείας, οι πιστών εδρασμός, των
αιρεσιζώντων η κατάπτωσης.

Χριστού οι ποιμάντες τον λαόν θείοις δόγμασι και τοις
ποικίλοις αρεταίς οι εκθέρψαντες. Οι της χάριτος διαπύρσι
κηρυκτες, νόμους οι προκείμενοι Χριστού τη πληρώματι, οι
οδηγοί προς τα άνω, του παραδείσου οι εισόδου.

Χριστών καταπέμψου, τας ψυχάς ημών απείτοι τα μέγα έλεος”.

[ήχος ηλ. α’ (χαίροις ασκητικός)]

ΔΟΥΛΕΙΑ

Είναι πασιδηλό ότι η δουλειά είναι
Εργασία, η ασχολία, η
επάγγελμα, η επιχείρηση. Αν
δούμε καλύτερα τον όρο δουλειά, είναι η
χρησιμοποίηση σωματικών ή πνευματικών
δυνάμεων για την κατασκευή πράγματος ή
την παραγωγή έργου.

Το βασικό μέλημα των ευσυνειδήτων εργαζομένων είναι να δώσουν στον τομέα τους ο
καθένας την αληθινή του υπόσταση.

Ο λαός μας που μόχθησε, αγωνίστηκε και πολλές φορές θυσιάστηκε για τις αξίες: ελευθερία,
τιμή, αξιοπρέπεια, ανθρωπιά και άλλες, τη δουλειά την είδε με την δική του οπτική.

Λέει:

“Παστρικές δουλειές”
(=ευσυνειδήτες και ειρωνικά κακοήθεις).
“Γίνεται δουλειά”
(=παράγεται, επιτελείται έργο)
“Είναι άνθρωπος της δουλειάς”
(=εργατικός).
“Κοίτα τη δουλειά σου”
(=να μην ανακατεύσεις σε ξένες υποθέσεις)
“Ράβε, ξήλωνε, δουλειά μη σου λείπει”
(=δουλειά που επαναλαμβάνεται χωρίς λόγο)
“Δουλείς του ποδοριού”
(=πράξεις δουλειές)
“Μας ανοίξε δουλειές”
(=μας έβαλε σε μπλόκες)
“Δουλείς με φούντες”
(=δουλείς ενοχλητικές, με κακές συνέπειες)

Η τίμια δουλειά είναι: καθαρό μέτωπο στην κοινωνία, εκτίμηση, υπόληψη, καλό όνομα. Η τίμια
δουλειά είναι το ψωμί μας, το ψωμί των παιδιών μας, το ψωμί του καθένα, η πραγματική προκοπή
μας.

Ο άνθρωπος είναι βγαλμένος μέσα από την αλήθεια του Δημιουργού του, του Θεού. Κάθε
εποχή παίρνει τη θέση της απέναντι στην αλήθεια. Στις ημέρες μας παρουσιάζεται μια ψεύτικη
μορφή “αλήθειας”: Βία, ληστεία, φόνοι, καθημερινά στις τηλεοράσεις. Με αυτά τα δεδομένα
μπορεί κανείς να ζήσει με αξιοπρέπεια; Η απάντηση δική σας.

Ο ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΗΣ

από την τρικυμία του
κι ακόμη τραγούδια απ’ τα περασμένα
σε μια σόφρα μελαγχολία
που τα υψώνει ο Φήμιος τ’ ουρανού
πάνω απ’ τα βάσανα
ξαγρυπνώντας.

X

Θλίβεται η καρδιά μας
η νύχτα μας συνθλίβεται
καθώς αφήσαμε πίσω μας
το ήσυχ σπτάκι μας
την πονεμένη μητέρα.
Ξεθεμελιώσαμε πολίτες
και μετανοώσαμε
πάνω στη στάχτη των πράξεών μας.
Θάλασσα,
σβήσε με την ανάσα σου
τη σκοτεινή ιστορία μας.
Τώρα θ’ αναπαυτούμε εμείς
που το πάθος μας πιο βάρβαιο
απ’ το βάρβαρο κίμα
αγαλλυνότο περνάει
το βρόχο του
στ’ ασυντρίφευτα πλοία
και τα σέρνει στ’ απύθμενα χεί σου,
στη γαλήνη τη σκοτεινή σου.
XI

Κοιτάζω στο καταστρώμα
τους αδερφούς μου που γέρασαν
σε μια νύχτα.
Μου είπαν πως δεν εστοχάστηκαν ένα τέλο
μέσα σε πέντε βασιανισμών.
Δεν έχουν κρεβάτι,
ψωμί.
Δεν έχουν όνειρα.
Όσοι δεν έχουν κρεβάτι
ξαγρυπνούν και στοχάζονται.
Όσοι δεν έχουν ψωμί
έχουν όνειρα.
Όσοι δεν έχουν όνειρα
έχουν ελπίδες.
Είναι σκληρό το κακό που σε βρίσκει
απροετοίμαστο
και δυο φορές σκληρό είναι ο θάνατος
που δε βρίσκει αντίσταση ο εργομός του.
XII

Νύχτα βαθιά,
ατέλειωτη,
νύχτα δακρύων στο χάος.
Ένα παιδί ανεβασμένο στο άλμπουρο
παίζει με τη φουαρμόνικα το τραγούδι
που ιστορεί πολέμους και πάθη,
την πίκρα και την απόγνωση.
Κλαίει ακούγοντας,
γιατί είναι σκληρό να σου θυμίζουν
του χαμού την αιτία.
Όταν κατέβη από το άλμπουρο το παιδί
πάλι θα πονέσουμε,
καθώς θα θυμίσουμε τούτη τη μικρή γιορτή
που μας έθριψε τόσα μίλια,
γιατί είναι σκληρό να πορεύεσαι
στην απεραντοσύνη
χωρίς μίαν ανάπαυλα
γιορταστική!

XIII

Θες μου,
τούτο το νυχτερινό φορτίο των ψυχών
που δεν αφήνει τη θάλασσα να ησυχάσει
και να μεγαλώνει την τρέλα των κυμάτων
ο στεναγμός του,
ας το πάρει ένα χέρι
να το φέρι εκεί στον Οχύλη
που ονειρεύτηκε.
Στις αποσκευές του
κοιμάται η μνήμη.
Όμως η μνήμη ν’ αφανιστεί,
ο παλιός κόσμος γ’ αβανιστεί,
Εκεί που πηγαίνουμε
είμαστε ξένοι,
χωρίς αλυσίδες
χωρίς τη σφραγίδα του κατάδικου
στ’ ολοσκότεινο μέτωπο.
Ποτέ ένα θάνατος δεν είναι
όσο αναγκαίος
όσο της μνήμης.
Θες μου.

XIV

Αδέρφια μου,
όλοι τώρα το ξέρετε πως πάτε
μακριά απ’ τις πολιτείες που κινάτε,
απ’ τους τάφους που ανοίξατε.
‘Ηρθε η ώρα να περάσουμε
τα σύνορα των πράξεών μας.
Κι απάνω στον τμήβο τους να χαράσουμε
το στίχο της δικαιοσύνης:
“Εδώ κείται ο θάνατος αδέλφια,
έκλωνε, υπακούστε, ασπίστε
κι ανοίξε πόλεμο με τα ορρία της γης”
Το πνεύμα
ταξιδεύει να βρει καινούρια ενσάρκωση
εκεί που αρχίζει να διαφάνεται ο γαλανός
ορίζοντας της ειρήνης.

XV

Όλοι κοιμούνται απαλά
ύστερα από ένα παρμήθι.
Εγώ περιφέρομαι στο κατάστρωμα
και μετρού στο ημερολόγιο τ’ ουρανού
τις μέρες της θλίψης μου.
Μέρες πικρές
σαν την αρρώστια και το θάνατο.
Μιλώ με τ’ άστρα γιατί ξέρω
τη γλώσσα τους
και κείνα με παροτρύνουν
να μάθω στους ταξιδιώτες
τη δύσκολη γλώσσα της καρδιάς.
Περιφέρομαι το στοβισμένο φορτίο
των αδελφών μου
και στα κίτρινα πρόσωπά τους διαβάζω
την έκκληση για σωτηρία.
Πάνω τους στέκεται ο σκελετός
φωσφορίζοντας λόγια της καταδίκης.
Σπινδάσμε το κόσμο.
Όμως
μια γλώσσα δεν έμαθαν:
των μικρών αστεριών,
που την ξέρουν τα πλάσματα τ’ ουρανού
γιατί είναι ασήφους
κι από μια μόνο λέξη, που τα γράμματά της
ένα προς ένα τ’ αραδιάζουν οι άγγελοι
στη μεγάλη καμπύλη της νύχτας:
Καλός όνη!

ΚΡΙΤΩΝ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΗΣ
“ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ” (1940-1966)
Αθήνα

Δοκίμια Ιδεών

Μια φορά κι έναν καιρό υπήρχε ένας ευσεβής παπάς, ο οποίος εγγράφιζε πολύ λίγα γράμματα. Με δυσκολία έβγαζε πέρα το Ευαγγέλιο. Αλλά αυτός νόμιζε πως φταίγανε τα μάτια του, που δεν βλέπανε καλά. Γι' αυτό προσέλαβε έναν διάκο για να του φέγγει με το κερι το Ευαγγέλιο.

Βγαίνει, λοιπόν την άλλη Κυριακή στην Ωραία Πύλη για να διαβάσει τη σχετική περικοπή, βάσει δίπλα του τον διάκο με το κερι και αρχίζει το διάβασμα, αυτή τη φορά με την πεποίθηση πως θα το πει καλά. Όμως σε λίγο άρχισε να κομπιάζει. Στρώφεται προς τον διάκο και του λέγει σιγά: "φέρτο κοντύτερα". Ο διάκος πλησίασε με το κερι και ο παπάς άρχισε με νέα δύναμη. Όμως λίγο παρακάτω πάλι

ιστορία τους, καταστρέφουν το παρόν τους. Και βέβαια καταστρέφουν και το μέλλον τους. Και εκείνο που φριχτά προσβάλλει τους εχέφρονες, είναι που όλοι οι πολιτικοί φωτογραφίζονται χαμογελαστοί και αισιόδοξοι, σα να ζούνε σε παράδεισο. Τσως. Αλλά σστε κατά μεγάλο ποσοστό υπεύθυνοι είναι αυτοί για την σημερινή κόλαση της πατρίδας μας. Αλλά όχι μόνον αυτοί. Καθόσον βρίσκουν ευνοϊκό ψυχικό έδαφος στους ψυχοφρόνους τους. Τους οποίους καλλιεργούν όπως οι έμποροι την ινδική κάνναβη. Στα εκλογικά τους φέουδα και με την άδεια της Αστυνομίας.

Πριν διακόσια χρόνια, ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός έλεγε τρομαγμένος: "Δεν βλέπετε όπου το γένος μας αγριεύσεν απ' την

αποθηρίωσης να κόβεις την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στη χώρα, να της στερείς τις συγκοινωνίες κάθε λίγο και λιγάκι και να κλείνεις τα σχολεία επί εβδομάδες. Θα ήταν πράξης αποθηρίωσης για τον ευσεβή παπά, που μνημονεύσαμε, επειδή ο διάκος δεν πλησίαζε αρκετά το κερι του, να του πέταγε το Ευαγγέλιο στο κεφάλι του και να τον άρχιζε στις γροθιές, όπως να τον αφήσει ξέπνο. Διεκδικώντας τα δικαιώ του. Και μη αντιλαμβανόμενος πως η στραβομάρα ξεκινάει από μέσα του.

Γιατί αγρίεψε, λοιπόν, το έθνος; Δεν είναι δύσκολο να βρεις την αιτία. Δύσκολο είναι να βρεις τη θεραπεία. Διότι και οι γιατροί είναι αγριεμένοι και άρρωστοι. Δεδομένου ότι όλοι μας ζούμε και κινούμαστε μέσα στα αυτά κοινωνικά

πλέγματα. Τα οποία είναι εξαρθρωμένα. Είναι πολύ σωστό αυτό που λέγεται: πώς σχίστηκε ο κοινωνικός ιστός. Τον κοινωνικό ιστό δεν τον

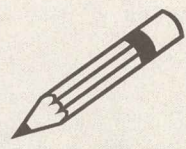
φτιάχνουν, ούτε τα συντάγματα, ούτε τα πολιτικά καθεστώτα, ούτε οι νομοθεσίες. Τον φτιάχνει η μακρά ιστορική, ψυχική και πνευματική παράδοση ενός έθνους.

Αμα τούτη η

παράδοση καταστραφεί, τότε θα καταστρέφεται και το έθνος. Αυτό είναι κοινωνικός νόμος με παγκόσμια ισχύ. Όταν λέμε παράδοση δεν εννοούμε κυρίως αυτό που φαίνεται, αλλά κάτι άλλο, που δεν φαίνεται. Είναι οι ψυχικές δομές, οι διαθέσεις, οι αδιάσπαστες αξιολογήσεις, η ευγένεια, η παραδοχή, η ανοχή: ένα καθολικό πνεύμα που διέπει τον κοινωνικό βίο και που άμα τούτο καταστραφεί, η κοινωνία επιστρέφει σε κατάσταση αγριότητας.

Το ήμερο και καρποφόρο δέντρο είναι προτιόν μακράς καλλιέργειας. Είναι όμως μολιασμένο επάνω σε άγρια ρίζα. Εάν αποτιχθεί και μαραζώσει ο κορμός της, που προέρχεται από την προβλήθηκαν λόγοι, έγινε δευτερογενώς ή από τα ίδια τα παιδιά ή από αυτούς που τα προσεταιρίστηκαν. Κατά την γνώμη μας ο πραγματικός λόγος των καταλήψεων ήταν πράξη αρνητικής δημιουργίας μέσα σε ένα σχολικό και ιδίως κοινωνικό κλίμα που λείπει παντελώς ο έρωσ της δημιουργικότητας. Θα παρομοιάσω τις καταλήψεις

ΧΡΗΣΤΟΣ
ΜΑΛΕΒΙΤΣΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΛΕΒΙΤΣΗ

Το μείζον πρόβλημα του σύγχρονου ελληνισμού είναι η νεολαία του. Είναι η ηθική, ψυχική και πνευματική κατάσταση των νεαρών γενεών που αντιστοιχούν στη δημοτική, τη μέση και την ανώτατη εκπαίδευση. Όσοι ενδιαφέρονται για το μέλλον του ελληνισμού ανησυχούν πολύ, για να μη πω τρομάζουν, με την εικόνα που παρουσιάζει η ελληνική νεολαία σήμερα. Δεν πρόκειται για το περιβόητο "χάσμα των γενεών", ούτε για την συνήθη περιφρόνηση των φτασμένων προς τα ασχημάτιστα νεαρά άτομα που αναζητούν τον εαυτό τους. Πρόκειται για ορθολογισμό και κραυγαλέα καθίζηση του ψυχικού επιπέδου της νέας γενιάς. Διότι έχει υποβαθμιστεί ο εν γένει ψυχικός τόνος των νεαρών ατόμων, ο οποίος δεν προοικονομεί την ηθική και πνευματική ωρίμανση για την ανάληψη των κοινωνικών ευθυνών μεθαιούρι, σε όλους τους τομείς.

Βέβαια μιλάμε ξεκινώντας από τις γενικές παρατηρήσεις μας και τις προσωπικές εντυπώσεις. Γι' αυτό θα πρέπει να γίνουν στατιστικές μετρήσεις και ειδικές μελέτες, ώστε τα συμπεράσματα για το προκειμένο θέμα να είναι στερεά. Υπάρχουν ειδικοί οργανισμοί, όπως το Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, που θα πρέπει ειτηγώντας να αρχίσουν παρόμοιες έρευνες σε διαχρονικό επίπεδο. Η έλλειψη όμως αυτών των ερευνών δεν πρέπει να μας οδηγήσει στην αδράνεια. Καθόσον υπάρχουν και η λαϊκή παροιμία που λέγει πως "χωρίς που που φαίνεται ο κολαούσο δε θέλει". Όπως λόγου χάρι είναι οι περιβόητες "καταλήψεις" των εκπαιδευτηρίων από τους εκπαιδευμένους.

Στην παραγματική τους ουσία οι καταλήψεις αυτές φαίνονται χωρίς "λόγο". Πράγματι δεν υπάρχει κανένας από τους συνήθεις λόγους που θα οδηγούσαν στην κατάληψη. Όπου προβλήθηκαν λόγοι, έγινε δευτερογενώς ή από τα ίδια τα παιδιά ή από αυτούς που τα προσεταιρίστηκαν. Κατά την γνώμη μας ο πραγματικός λόγος των καταλήψεων ήταν πράξη αρνητικής δημιουργίας μέσα σε ένα σχολικό και ιδίως κοινωνικό κλίμα που λείπει παντελώς ο έρωσ της δημιουργικότητας. Θα παρομοιάσω τις καταλήψεις

με τα άγρια φύτρα που βγαίνουν από την πρωτόγονη ρίζα του δέντρου, όταν τα μολιασμένα ευγενή κλαδιά του έχουν μαραζώσει. Το φυσικό αυτό φαινόμενο το έχουμε ζήσει όλοι μας, στους κήπους, στις δεντροφυτείες, στα οπωροφόρα δέντρα. Τέτοια άγρια φύτρα ξεπέταξαν τα παιδιά όταν οι καλλιεργημένοι θεσμοί της κοινωνίας μας σάπισαν. Ήταν επόμενο. Τα παιδιά στερήθηκαν την καλλιέργεια που τους έπρεπε. Όμως δεν στερήθηκαν και τη ζωή τους, που ήταν η βιολογική τους ρίζα και ξεπέταξαν τα άγρια φύτρα. Αν όμως συνεχιστεί αυτή η διαδικασία η χώρα μας θα μετατραπεί σε αγριότοπο.

Το ζήτημα της ψυχικής και πνευματικής υποβάθμισης της νεολαίας μας δεν αποτινάζεται σε ένα τομέα: τον πολιτικό ή τον εκπαιδευτικό ή τον οικογενειακό, ή όποιον άλλον. Πρόκειται για οργανική

ΤΟ ΜΕΙΖΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

μεταστοιχείωση ολόκληρης της ελληνικής κοινωνίας προς χαμηλά επίπεδα ισορροπίας. Έτσι το αποτέλεσμα είναι και αιτία. Και το αίτιο είναι και αποτέλεσμα. Μόνο μία μαθηματική "μήτρα" θα περιέγραφε το πρόβλημα, διότι πρόκειται περί αυτοτροφοδοτούμενων μηχανισμών. Χωρίς όμως να υποδεικνύεται και λύση, επειδή στο σύστημα αυτό δεν υπάρχουν ανεξάρτητες μεταβλητές. Δεν υπάρχουν δηλαδή παράγοντες, μέσω των οποίων να επεμβεί δραστηκώς και αποτελεσματικώς. Αυτό το επιχείρησαν τα αυταρχικά καθεστώτα. Και κατέστρεψαν ολοτελώς αυτό που πήγαν να βελτιώσουν. Όλες οι δικτατορίες άφησαν πίσω τους ερείπια. Η σύγχρονη ιστορία το γράφει με έντονα γράμματα πως άλλο δρόμος από τον δημοκρατικό δεν υπάρχει. Γι' αυτό

περιμένουμε να αρχίσει μία συνειδητοποίηση του προβλήματος από όλους τους παράγοντες της κοινωνίας, διότι και του κακού η οκλάα έχει κάποιο τελευταίο σκαλί. Και εδώ βεβαίως η ορθή κριτική έχει τον λόγο της.

Γι' αυτό εμείς θα αρχίσουμε την κριτική μας για την απελπιστική κατάσταση στην οποία περιήλθε η νέα γενεά ξεκινώντας από την άθλια συμπεριφορά των

πολιτικών κομμάτων. Ή μάλλον των "ηγετικών ομάδων" που ιδιοποιούνται τους κομματικούς μηχανισμούς για ίδιο όφελος. Οι ηγετικές αυτές ομάδες με τα κόμματά τους εταύτισαν τους εαυτούς των με το σύνολο της κοινωνίας. Δηλαδή υποκατέστησαν την κοινωνία με την ιδεολογία τους. Εδώ συνέβη το μεγάλο κακό. Αφαιστίστηκε η ιστορική κοινωνία μπροστά στα ιδεολογικά της υποκατάστατα. Έτσι συρρικνώθηκε η κοινωνία στο πολιτικό κόμμα, το κόμμα στην ηγετική του ομάδα και η ηγετική ομάδα στον αρχηγό. Και όταν οι ιδεολογίες κατέρρευσαν, οι ηγετικές ομάδες απογυμνώθηκαν και η κοινωνία, καθώς έχασε τα ιδεολογικά της πέπλα, αποκαλύφθηκε ρημαγμένη.

Έτσι η νεολαία χωρίς πρότυπα, χωρίς παράδοση, χωρίς τις αξιολογήσεις που στερεώνουν έθνη, χωρίς πίστη στις καθολικές αξίες που φέρνει η θρησκεία και το έθνος, με μόνα "μοντέλα" τις πολιτικές και συνδικαλιστικές συμμορίες, αφέθηκε σε μια εκκρεμότητα καταστροφική γι' αυτήν και το μέλλον του ελληνισμού.

Δεν περιμένουμε ούτε από την εξουσία, ούτε από τα πολιτικά κόμματα να αντιληφθούν το πρόβλημα της γιορταστικής χειμωνιάτικης σειράς είναι, στις 10 του Φλεβάρη, ο άγιος Χαράλαμπος, γι' αυτό χαρακτηρίζεται "στον... πάτο Χαράλαμπος".

Από δω και πέρα μια γιορτή το μήνα: Ο Ευαγγελισμός το Μάρτη, ο Αγιώργης τον Απρίλη, ο Κων/νος τον Μάη, οι Απόστολοι τον Ιούνιο κ.ο.κ.

Από τον Φλεβάρη αρχίζουν γι' αυτό οι αγροτικές δουλειές στην ύπαιθρο, στ' αμπελία, στα χωράφια, στα περιβόλια. Αρχίζουν με το ξεκλείδωμα της γης από τη χειμερινή ανάπαυλα και την νάρκη. Αρχίζουν οι πρώτες φουσκοδεντρίες, τα πρώτα ξεμουδιάσματα κι ανακλαδίσματα στο πράσινο βασίλειο των δέντρων και των κλαριών. Το πρωινό ξεκίνημα του χωριού την εποχή αυτή είναι απο τις πιο ευφρόνες και χαρούμενες ώρες του. Είναι η ώρα που η ανατολή είναι γεμάτη τριαντάφυλλα κι οι πρωϊνοί φερωντοί μουσικοί συνθέτουν την αιθέρια εκπαιδύσεως, η οποία απέχτει παταγωδώς.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΛΕΒΙΤΣΗΣ
Εκδόσεις "ΑΩΔΩΝΗ"

Πρωινό Ξεκίνημα

Σεραφείμ Κ. Τσιτσά

ΑΠΟΦΩΤΑ. Τέλειωσαν τα Δωδεκαήμερα. Έληξε η γουρνοχαρά και το καθισό στα χωριά μας. Έφυγαν τα καλλικατζούρια που ενοχλούσαν και κάποτε τρόμαζαν τους απλοϊκούς. Πέρασαν οι ευχάριστες διακοπές των μικρών μαθητών στα σπίτια τους κι άρχισαν πάλι τα μαθήματα στα σχολεία της πόλης. Ο ίδιος ο Χριστός, ο γιός του Θεού, που τον γιορτάσαμε νήπιο στη Βηθλεέμ και άντρα στον Ιορδάνη "έν γαρ τη προλαβούση εορτή ορώμεν", ανεχώρησε κι αυτός κάνοντας το πρώτο ξεκίνημα για το μεγάλο κοινωνικό του έργο, για την πνευματική σπορά στις καρδιές των ανθρώπων...

Ένας μικρός σταθμός στη ζωή των χωριών μας η γιορτή των Φώτων, το τέρμα των Δωδεκαημέρων. Δεν κλείνει όμως μ' αυτές κι ο πυκνός γιορταστικός κύκλος του χειμώνα. Οι γιορτές συνεχίζονται όλον τον Γενάρη, γιορτές που τις τιμούσαν και τις "φύλαγαν" οι χωρικοί μας, όπως ο Άγιος Γρηγόριος, ο Ευθύμιος, ο Θεοδόσιος, ο Αντώνιος, ο Αθανάσιος, μαζί με τους κορυφαίους και ουραγούς στη χρονολογική σειρά αυτού του μήνα, τους τρεις Ιεράρχες, Βασίλειον τον Μέγαν, Γρηγόριον τον Θεολόγον και Χρυσόστομον Ιωάννην. Τον Φλεβάρη όμως τελεία και παύλα. Στις δύο του μηνός αυτού γιορτάζεται το "Σαράντισμα" της Παναγίας από τη γέννησι του Χριστού, η "Παπαντή", που -όπως βεβαιώνει ο λαός μας- "μαζεύει τις γιορτές με τ' αντί", με τον ξύλινον δηλαδή άξονα του χειροκίνητου εργαλείου. Τελευταία γιορτή της γιορταστικής χειμωνιάτικης σειράς είναι, στις 10 του Φλεβάρη, ο άγιος Χαράλαμπος, γι' αυτό χαρακτηρίζεται "στον... πάτο Χαράλαμπος".

Από δω και πέρα μια γιορτή το μήνα: Ο Ευαγγελισμός το Μάρτη, ο Αγιώργης τον Απρίλη, ο Κων/νος τον Μάη, οι Απόστολοι τον Ιούνιο κ.ο.κ.

Από τον Φλεβάρη αρχίζουν γι' αυτό οι αγροτικές δουλειές στην ύπαιθρο, στ' αμπελία, στα χωράφια, στα περιβόλια. Αρχίζουν με το ξεκλείδωμα της γης από τη χειμερινή ανάπαυλα και την νάρκη. Αρχίζουν οι πρώτες φουσκοδεντρίες, τα πρώτα ξεμουδιάσματα κι ανακλαδίσματα στο πράσινο βασίλειο των δέντρων και των κλαριών. Το πρωινό ξεκίνημα του χωριού την εποχή αυτή είναι απο τις πιο ευφρόνες και χαρούμενες ώρες του. Είναι η ώρα που η ανατολή είναι γεμάτη τριαντάφυλλα κι οι πρωϊνοί φερωντοί μουσικοί συνθέτουν την αιθέρια εκπαιδύσεως, η οποία απέχτει παταγωδώς.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΛΕΒΙΤΣΗΣ
Εκδόσεις "ΑΩΔΩΝΗ"

χαρά Θεού. Χαρά για όλα τα ζωντανά, ανθρώπους και ζώα. Στην αυλόπορτα φορτώνεται το υποζύγιο με τα σύνεργα της δουλειάς: Κασμάδες, φυτάρια, σκεπαρνιές, κλαδευτήρες, μπετόνια. Πισωκάπουλα δένεται η άκρη μιας τριχιάς. Η άλλη άκρη είναι περασμένη στο λαιμό της οικόσιτης κατσίκας. Τα τρίδυμα κασικικάκια την ακολουθούν με χαρούμενους πήδους, όταν ξεκινάει η πομπή, δίχως τα δεσμά της δουλειάς να βαρύνουν τη μάνα τους. Γιατί αυτή είναι "ντομοσιάρα" σύμφωνα με την έκφραση των χωρικών κι εννοεί να μην ακολουθή τον ίδιο δρόμο του Θεού. Κάνει άσφανα γιουρούσια στους φράχτες του διπλανού περιβολιού, για να φάη τα βλαστάρια των δέντρων, να στραβώσει τα κεντράδια στ' αργιλιδία, να κόψει κάποιο κορφοδάδι. Κι έτσι δεμένη προσπαθεί κάποτε να δοκιμάσει τα περιθώρια της τριχιάς. Όπως όμως νινάζεται άσφανα και τραβεί λίγο το μουλάρι, τσιλώνει εκείνο άγρια τ' αυτιά του κι επαναφέρει στην τάξη με λακτίσματα την απειθαρχη ρεμούλκα του. Ο μικρός σκύλος, πιστός συνοδός και φύλακας του μουλαριού, κάνει σαν τρελλός αυτές τις ώρες του πρωινού ξεκινήματος. Πηδάει σαν πίθηκος κι αγκαλιάζει στον αέρα τη μουσούδα του μουλαριού, το φιλάει, το χαϊδεύει, κάνει ακροβατικά τσαλίμια ανάμεσα στα σκέλη του. Δεν ξέρει με τι τρόπους να εκδηλώση την αυθόρμητη χαρά της πρωινής εκδρομής. Το μουλάρι, που είναι τόσο ιδιότροπο και μυνιάνγχιτο, ανέχεται ατάραχο όλες τις τρέλλες του σκύλου. Κι όχι μονάχα τις ανέχεται, αλλά κι ευχαριστείται. Ανεβοκατεβάζει τα ρουθούνια του σε μορφαίο γέλιο. Κάνει κι αυτό το θαύμα ο παιγνιδιάρης σκύλος αυτή τη μαγεμένη ώρα του πρωινού.

Ο γάτος του σπιτιού σκαρφάλασε στη στέγη της αυλόπορτας, τοντώθηκε με ραχατλίκι ανατολίτη μαχαράμια κι απο κει, όπως του χρυσώνουν τη γούνα οι πρώτες αχτίδες του ήλιου, αγναντεύει με μισόκλειστα μάτια την πανηγυρική αναχώρηση των ενοίκων και των τετραπόδων του σπιτιού. Τον αποχαιρετησήριο παιάνα της πομπής σαλπίζει ο... κόκορας. Απαρσάλευτος φρουρός του σπιτιού, οδηγεί το κοτέτσι στο διπλανό σοκάκι, που αχνίζει από τους ατμούς της πρωινής λακάδας και προσφέρει στις γόησσες του χαρεμιού τους τους ολοζώντανους και τρυφερούς μεζέδες που ανασύρει από το υπόγειο μπαρ του εδάφους. Είναι ο προνομιούχος άρχοντας του σπιτιού. Γλεντάει με τις καλές του, τιμάει τον ερωτικό του πληθωρισμό κάθε τόσο με άσφανες εκρήξεις πάθους και διαλαλεί

ταυτόχρονα το μπεηλίκι του με θριαμβευτικά μηνύματα. Ο χαρούμενος αντίλαλος αυτών των κραυγών σβύνει στο μακρυνό ριζό του βουνού, όπου η αγροτική φάμιλια μοχθεί στην καλλιέργεια της γης...

Στις στράτες, στους φουντωμένους φράχτες και τα στανονότια το 'χουν πιάσει πρωί πρωί οι φτερωτοί σολίστες. Ο τσοπανάκος. Αλλού τον λένε αμπελουργό και κρασόπουλο. Η λαϊκή παράδοση το θέλει σπεσιαλίστα κρασόπουλο που του χάλασε μια χρονιά όλη η σοδιά του κρασιού και το ξεπούλησε σχεδόν τζάμπα. Ο Θεός τον λυπήθηκε και τον έκανε μικρό πουλάκι, που παίρνει τις στράτες διαλαλώντας τη συμφορά του.

- Τρεις! Τρεις! Τρεις παράδες το κρασί!!!

Ποιητικότερη είναι η μουσική ερμηνεία που δίνουν στα Θεσσαλικά Άγραφα. Κάποτε ο τσοπανάκος είδε από την κρυψώνα του στην πυκνή λόχη το πρωινό τόλμημα νεαρού στρατοκόπου κι από τότε τον μαλώνει συνέχεια:

- Βρε, βρε, βρε, γιατί το φιλ'σες το ξένο το κορίτσίτι;

Στη διπλανή ρεματιά έχει αρχίσει "όρθρου βαθός" ο καυγός των βατράχων για το αιώνιο ζήτημα του γάμου. Όταν ρώτησαν το βατράχο για... παντρεία, τραύλισε η γλώσσα του απ' τη χαρά του. Μακάρι ν' αποχτούσε και χαρέμι. Κιότφε όμως, όταν του θύμισαν ότι μαζί με την σύζυγο θα φορτωθή και πεθερικά. Να τί λέει η ακατάσχετη φλυαρία τους:

- Θέλεις, βάτραχε, γυναικά;
- Μάκα... κάρι νάχα και δεκα.
- Μάκα... κάρι νάχα και δέκα.
- Θάχεις όμως πεθερά και πεθερό!
- Ωχ κακό! Ωχ κακό!

Ο ήλιος φάνηκε στον ορίζοντα κι η μνημυγκιά της αγροτιάς ξεχύθηκε στα μουςδιαμένα χώματα της γης για να τη γονιμοποίηση με καινούργιες φυτείες και καινούρα σπορά. Οι αχνοί, που βγαίνουν από τα νεοσπαρμένα χώματα, φαντάζουν σαν λιβανωτός ευχαριστίας και αίωνων προς τις θεϊκές δυνάμεις, αυτές που διαφεντεύουν την Πλάση από τα γαλάζια μπαλκονία τ' ουρανού.

Σεραφείμ Κ. Τσιτσάς

«ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ»
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ»
ΑΩΔΩΝΗΣ 7 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ (45221) - ΤΗΛ - FAX: 37440
Συντάσσεται από επιτροπή
Επιμέλεια Εκδόσεως από 1985 έως 16-1-1997
+ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΠΑΡΓΙΑΝΝΗΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ: ΚΩΝ/ΝΟΣ Β. ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ
(Επιμέλεια ύλης - Πληροφορίες - Εμβλήματα)
Τηλελένιο 9 - Ιωάννινα (45333) τηλ. (0651) - 25943
Τα έξοδα εκτύπωσης και διακίνησης της περιοδικής μας έκδοσης καλύπτονται από τις προαιρετικές εισφορές μελών και φίλων μας
ΜΟΝΤΑΖ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Π. ΜΠΟΥΡΗΣ - Π. ΣΤΡΑΤΟΣ Ο.Ε
Στοά Ορφέα - Ιωάννινα
Τηλ.: 77433 - 25634 - FAX: 77871

⇒ Κανένας δεν μπορεί να ισχυριστεί, ότι οι πράξεις που είχαν συντάξει τα Κοινοτικά Συμβούλια του χωριού μας το έτος 1976 και παλαιότερα δεν κινήθηκαν σε νόμιμα πλαίσια, δεν διακρίθηκαν για τα αθγά τους ελατήρια και δεν είχαν σαν μοναδικό σκοπό την προστασία της οικοδομικής κτηνοτροφίας, αλλά και των ιδιοκτησιών των χωρικών, οι οποίοι έπρεπε να κόβουν το χορτάρι τους το αργότερο μέχρι 20 Ιουλίου κάθε χρόνο και άλλοτε μέχρι 15 Αυγούστου, ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες, και στη συνέχεια έμπαιναν στις ιδιοκτησίες εκτάσεις, για να βοσκήσουν, τα οικοδομικά ζώα.

Οι πράξεις όμως αυτές, χρήσιμες, πριν από 30 χρόνια στηρίχτηκαν σε δύο βασικούς άξονες, που δεν επιδέχονται παρερμηνείες. **Την οικοδομική κτηνοτροφία των κατοίκων του χωριού και τη χορτονομή των ιδιοκτησιών των χωρικών.**

Πουθενά δεν μιλούσαν οι πράξεις αυτές για **κοπάδια ζώων** που θα έμπαιναν μέσα στις ιδιοκτησίες εκτάσεις μετά τη χορτονομή, γιατί όλοι γνώριζαν ότι για τη νομαδική κτηνοτροφία του χωριού μας είχαν διατεθεί απέραντες εκτάσεις 40.500 στρεμμάτων στις θέσεις **Γκουρμουλιάσα, Στρούντζι, Κουρκούμπι, Νικουλίτσα, Κάλουτα και Μεράς.** Η τοιχοποιία μάλιστα στα Β.Δ. του **Λιβαδιού,** που τόσο σοφά έκτισαν οι αείμνηστοι πρόγονοί μας, είχε ως σκοπό να προστατεύσει τις ιδιοκτησίες εκτάσεις των συμπατριωτών μας από τα κοπάδια των ζώων που έβοσκαν στην κτηνοτροφική περιοχή, που στο σημείο αυτό συνόρευε με τις ιδιοκτησίες.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Από 25/ετίας και πλέον όμως ούτε οικοδομικά ζώα υπάρχουν, ούτε χορτονομή γίνεται. Κατόπιν αυτού οι πράξεις αυτές έπρεπε να καταργηθούν και τα κτήματα να αποδοθούν ελεύθερα στους ιδιοκτήτες τους.

Η εμμονή των Κοινοτικών αρχόντων της τελευταίας τουλάχιστον 15/ετίας σε αντίθετες απόψεις και θέσεις που εμφανώς τραυματίζουν, σοβαρά, την ενότητα και σύμπνοια του χωριού, μόνο σε εξυπηρέτηση **ιδιοτελών προσωπικών συμφερόντων μπορεί ν' αποδοθεί.** Είναι δε λυπηρόν και αποκαρδιωτικό ότι Κοινοτικοί άρχοντες, που έχουν άμεση επιστημονική σχέση με τη Γεωργία και την Κτηνοτροφία, να μην κάνουν το σωστό και το νόμιμο, έστω και για την υστεροφημία τους ακόμη.

⇒ **Φράξιμο Κοινοτικού δρόμου και βρύσης** είχε, καθώς μας καταγγέλλουν στο συνοικισμό του χωριού μας **Κηπίνα,** με αποτέλεσμα **ανάπηρος συμπατριώτης μας** να μη μπορεί να πάει στο σπίτι του. Η Κοινοτική Αρχή ως αποδώσει το δίκαιον. Είναι όμως απορίας άξιον γιατί δεν ευαισθητοποιήθηκαν ακόμη μερικοί συμπατριώτες μας, λίαν ευαίσθητοι, όπως γνωρίζουμε, σε παρόμοια θέματα.

⇒ Αν μας ρωτούσαν, αν είναι απαραίτητο να υπάρχει **Πνευματικό Κέντρο** στο συνοικισμό

Κηπίνα του χωριού μας, θα απαντούσαμε ευδαρώς ναι, γιατί ο συνοικισμός αυτός και φιλοπρόδοος είναι και το ανθρωπινό δυναμικό διαθέτει για τη συντήρηση και τη λειτουργία του. Όμως το Πνευματικό Κέντρο Κηπίνας έχει γίνει **"ζεφύρι της Άρτας"**. Επί χρόνια ολόκληρα παραμένει όρθιο το ημιτελές κτίσμα του, για να θυμίζει ότι κάποιος φιλοπρόδοος είχαν καποτε μια καλή ιδέα την οποία φρενάρισαν οι μικρότητες κάποιων άλλων και το θέμα παραμένει έτσι και θα παραμένει για πολύ καιρό, αν δεν δραστηριοποιηθούν στο μέτρο που πρέπει, τόσο η **Κοινοτική Αρχή του χωριού μας,** όσο κι ο **Πολιτιστικός Σύλλογος του Συνοικισμού,** ο οποίος πρέπει να επαναδραστηριοποιηθεί και να ξεφύξει από τη χειμερία νάρκη, στην οποία βρίσκεται σήμερα.

⇒ Τό ότι αξίζει κάθε έπαινος στους συμπατριώτες μας που μένουν και το χειμώνα στους Καλαρρυτίες και κρατούν έτσι **ζωντανό το ιστορικό χωριό μας** είναι γεγονός αναμφισβήτητο. Η ενασχόλησή τους όμως και με εποικοδομητικές δραστηριότητες που αφορούν την καθαριότητα και την καλή εμφάνιση του χωριού μας αξίζουν και των **θερμών συχαρητήριών μας.**

Συγκεκριμένα οι εξάιρετοι συμπατριώτες μας

κ.κ. **Φίλιππος Κότσιας, Δημήτριος Μπεσίρης, Αθανάσιος Μπτροχιώργος, Αιδεσιμότητας Ιερέας Παπα-Σπύρος Μποτσώλης και Κώστας Μπακαγιάννης** κλάδεψαν τα δέντρα και καθάρισαν την περιοχή γύρω από το Εξωκλήσι του Αγίου Αθανασίου.

Άλλοι εκλεκτοί συμπατριώτες μας που δεν μένουν μόνιμα στους Καλαρρυτίες έκαναν πράξεις άξιες λόγου, που κι αυτές αξίζουν των **πολλών συχαρητήριών μας.**

Συγκεκριμένα ο συμπατριώτης μας στα Τρίκαλα **κ. Ελευθέριος Σόχας** αγόρασε με δική του δαπάνη δύο (2) μοτέρ για το ηλεκτρικό κούρδισμα του ωρολογίου της Εκκλησίας. Τις βάσεις στήριξης των μοτέρ έκανε δωρεάν ο συμπατριώτης μας στα Γιάννενα **κ. Παντελής Μπαϊκούσης,** τη δε εγκατάσταση στο κωδωνοστάσιο έκανε δωρεάν ο συμπατριώτης μας Κοινοτικός Σύμβουλος **κ. Γεώργιος Κότσιας.**

⇒ Το έχουμε ξαναγράψει και στο παρελθόν ότι το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου του χωριού μας **επιτελεί αδόρυβα ένα σημαντικότατο έργο για το καλό της Εκκλησίας μας.** Όποιος μπαίνει στον Ιερό Ναό το διαπιστώνει με την πρώτη ματιά και μένει έκπληκτος από την τάξη και την ευπρέπεια.

Συχαρητήρια θερμά λοιπόν, στον Πρόεδρο και στα μέλη του Εκκλησιαστικού μας Συμβουλίου και θερμές ευχές για συνέχιση του εποικοδομητικού έργου, με πνεύμα αγάπης, σύμπνοιας και συνεργασίας.

ΜΙΑ ΟΜΟΡΦΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Επί πολλά χρόνια ο **Πατριωτικός Σύνδεσμος Καλαρρυτιών "Η ΠΙΝΔΟΣ"** κάθε Ιανουάριο ανεβαίνει στους ιστορικούς Καλαρρυτίες, προκειμένου να κόψει την Πρωτοχρονιάτικη πίτα για τους λιγοστούς κατοίκους που μένουν εκεί κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

Έτσι από το Σάββατο 23-1-1999 τα μέλη του Δ.Σ. μετέβησαν στους Καλαρρυτίες για να προετοιμάσουν τη σεμνή τελετή, που χαρίζει χαρά και ικανοποίηση στους μόνιμους κατοίκους του χωριού.

Τσουχτερό το κρύο το Σάββατο το απόγευμα και το πρωί της Κυριακής, ο δε δρόμος που οδηγεί από τα Γιάννινα στους Καλαρρυτίες παγωμένος σε πολλά του σημεία, ιδιαίτερα από το συνοικισμό του Πετροβουνίου Ποτιστικά μέχρι την κοινότητα Παλαιοχωρίου και αρκετά επικίνδυνος για τα διερχόμενα οχήματα.

Αργά το απόγευμα του Σαββάτου έφτασαν στους Καλαρρυτίες και αρκετοί Καλαρρυτινοί που διαμένουν στα Γιάννινα, στην Άρτα και τη Θεσπρωτία, προκειμένου να παραστούν και να τιμήσουν με την παρουσία τους την εκδήλωση του Συνδέσμου.

Το πρωί της Κυριακής (24-1-1999) εκκλησιάστηκαν όλοι στον Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου, προστάτου και πολιούχου των απανταχού Καλαρρυτινών. Παλιές καλές στιγμές του χωριού θύμιζε η κατάμεστη από κόσμο εκκλησία.

Μετά τη Θεία Λειτουργία οι Καλαρρυτινοί συγκεντρώθηκαν στην πλατεία του χωριού, περιμένοντας την

έναρξη της εκδήλωσης του Συνδέσμου.

Ο καιρός αίθριος με λαμπερό ήλιο, που θύμιζε άνοιξη, ενώ στις κορυφές των θρυλικών Τζουμέρκων γυάλιζε το παγωμένο χιόνι. Η εικόνα της χειμωνιάτικης φύσης ήταν φανταστική.

Με τις ευχές της Εκκλησίας μας άρχισε η τελετή κοπής της πίτας. Ο σεβάσμιος ιερέας του χωριού μας, **αιδεσιμότητας Βασίλειος Τάτσης** ευλόγησε την πρωτοχρονιάτικη πίτα, μέσα σε ατμόσφαιρα θρησκευτικής κατάνυξης και στη συνέχεια ο **Πρόεδρος του Συνδέσμου κ. Κων/νος Μπαρμπούτης** απηύθυνε θερμές ευχές για τον καινούριο χρόνο και παραινέσεις για **ομόνοια, σύμπνοια και ομοψυχία στον αγώνα για τη λύση των προβλημάτων του χωριού.**

Αμέσως μετά έκοψε την πίτα. Έδωσε κομμάτι στον **Ιερέα του χωριού, στον Πρόεδρο και τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου, στον Πρόεδρο και τα μέλη του Αγροτικού Συνεταιρισμού, στους μόνιμους κατοίκους του χωριού και σ' όλους τους άλλους, που παρευρίσκονταν στην όμορφη εκδήλωση.** Σε κάθε οικογένεια που μένει μόνιμα στους Καλαρρυτίες προσφέρθηκε από το Σύνδεσμο κι ένα κουτί με γλυκά.

Τυχερός του νομίματος αναδείχθηκε μόνιμος κάτοικος του χωριού, ο οποίος κέρδισε ένα ωραιότατο ρολόι τοίχου.

Η σεμνή και όμορφη εκδήλωση τελείωσε μέσα σε ατμόσφαιρα ενθουσιασμού και χαράς και με ευχές για καλή αντάμωση και πάλι στους ιστορικούς Καλαρρυτίες, την αετοφωλιά αυτή των Τζουμέρκων.

24-1-1999: Οι Καλαρρυτινοί παρακολουθούν με κατάνυξη τις ευχές του ιερέα

24-1-1999: Ο Κοινοτικός Σύμβουλος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΣΙΑΣ έτοιμος να παραλάβει το κομμάτι της πίτας από τον Πρόεδρο του Συνδέσμου